

Święto Trzech Króli wyjątkowe na polskiej wsi

Autor: Małgorzata Wróblewska-Borek

Data: 6 stycznia 2018

Obchodzone dłużej niż Boże Narodzenie. Od kilku lat przeżywane coraz uroczyciej. Epifania – Objawienie Pańskie, czyli Święto Trzech Króli. Które związane z nim zwyczaje są wciąż żywe?

Święto Trzech Króli jest jednym z najstarszych świąt w Kościele. Jego początki sięgają III w. Obchodzone jest na pamiątkę hołdu, jaki Trzej Królowie (inaczej określani jako Mędrcy, a czasem również Magowie) ze Wschodu złożyli nowo narodzonemu Jezusowi. Królowie, umownie nazwani: **Kacper, Melchior i Baltazar**, nie należeli do narodu Izraela; tradycja chrześcijańska widzi w nich symbol Kościoła, świata pogańskiego oraz całej rodziny ludzkiej, pośród której pojawił się Jezus Chrystus. Prorok Izajasz mówi, iż światłość wychodzi od Izraela, lecz nie jest jego wyłączną własnością, stąd bowiem rozchodzi się na cały świat.

*Mędrcy świata, monarchowie, gdzie śpiesznie dążycie?
Powiedcież nam, Trzej Królowie, chcecie widzieć Dziecię?
Ono w żłobie nie ma tronu i berła nie dźmierzy,
A prorocstwo Jego zgonu, już się w świecie szerzy!*

Każdy z Królów przyniósł stosowne dary, a każdy z tych darów ma znaczenie symboliczne:

- złoto oznacza godność królewską Chrystusa;
- mirra symbolizuje wypełnienie prorocत्व i jest zapowiedzią śmierci Zbawiciela;
- kadzidło to symbol godności kapłańskiej.

Na pamiątkę tego wydarzenia w kościołach święci się dziś **złoto i kadzidło** (od XV/XVI w.), a także **kredę** (od XVIII w.). Następnie poświeconą kredą na drzwiach domu należy umieścić napis „**C + M + B + bieżący rok**”. Litery te są skrótem łacińskiego życzenia *Christus mansionem benedicat* (tj. ‘Chryste błogosław temu domowi’), a nie jak powszechnie się uznaje inicjałami Trzech Króli.

Święto Trzech Króli na polskiej wsi

Napis „C + M + B + bieżący rok” to skrót łacińskiego życzenia *Christus mansionem benedicat* (tj. ‘Chryste błogosław temu domowi’).

Święto Trzech Króli na polskiej wsi zawsze traktowane było wyjątkowo. Wieńczyło ono bowiem „**uświęcony**” czas, **zapoczątkowany 25 grudnia**. Unikano wówczas wykonywania ciężkich prac, śpiewano kolędy, domostwa odwiedzali [kolędnicy](#). Poświęconą 6 stycznia wodą skrapiano domostwa, stodoły, piece – aby dobrze się działo, a Pan Bóg chronił od nieszczęścia. Odrobinę wody święconej wlewano również do studni, aby woda była smaczna i zdrowa. Kredą oznaczano drzwi, a gdy domowi groził pożar, „opisywano” go ze wszystkich stron **krzyżykami kreślonymi poświęconą kredą**. Wierzono też, że poświęcona kreda chroni od **piorunów, niespodziewanych wypadków i chorób**. Przed chorobami i nieszczęściami miały również zabezpieczyć okadzenie domu i obejścia kadzidłem. Ufano, że dotykanie chorych części ciała święconym złotem pozwoli odzyskać zdrowie. W związku z tym przy każdym kościele niemalże już od wczesnych godzin

ranych ustawiane były stragany, na których można było kupić kadzidło i krede.

Świąteczny obiad kończył się w tym dniu pysznym ciastem. Komu przypadł kawałek z migdałem, okrzyknięty został **królem migdałowym**.

Orszak Trzech Króli

W Kościele Katolickim Objawienie Pańskie, czyli Święto Trzech Króli, jest dniem świątecznym nakazanym.

Od kilku lat tradycja radosnego, barwnego przeżywania święta Objawienia Pańskiego w Polsce odradza się. A to za sprawą Orszaków Trzech Króli organizowanych w całym kraju. W ubiegłym roku takie pochody zorganizowano w **320 miejscowościach**, w tym roku na takie uczczenie święta zdobyło się 450 miast, miasteczek i wsi.

Orszak Trzech Króli to nie tylko zaproszenie do wspólnego wyrażania radości z Narodzenia Pańskiego poprzez kolędowanie. To również odkrywanie i przywracanie bogatej tradycji (obchodzenie domów z gwiazdą i turoniem, wystawianie jasełek, widowisk herodowych, budowa szopek), odmiennych w zależności od regionu Polski, zawsze jednak niosących pozytywne i pełne nadziei przesłanie.

W Kościele Katolickim Objawienie Pańskie, czyli Święto Trzech Króli, **jest dniem świątecznym nakazanym**. Oznacza to, że wierni są zobowiązani w tym dniu uczestniczyć we Mszy św. oraz powstrzymać się od wykonywania tych prac i zajęć, które utrudniają oddawanie Bogu czci, przeżywanie radości właściwej Dniu Pańskiemu oraz korzystanie z należnego odpoczynku duchowego i fizycznego.

